

ЧАС_16 – Моја меморија и екран

Трајање	1h
Материјал	За сваког ученика <ul style="list-style-type: none"> • Радни лист 29
Циљеви	<ul style="list-style-type: none"> • Открити ученицима да постоје лична сећања и заједничка подељена сазнања • Развити свест о екранима, са свим предностима и недостатцима, као новим средствима за допуњавање меморије,
Радне компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Практиковање истраживачког приступа : посматрање, постављање питања • Читање, интерпретација и конструкција неколико једноставних начина репрезентације : табеле, графици
Кључне речи	<ul style="list-style-type: none"> • Меморија, заједничка меморија, упориште меморије

Наставник позива ученике да се потсете идеја наведених током уводног часа у вези начина на који екрани подстичу функције мозга : способност сећања, меморија.

Почетно питање

Наставник пита : „*постоје ли ствари којих се присећате током дуго времена ?*“ Одељење помиње примере сећања с распуста, прославе рођендана, итд., али и таблице множења, коњугације глагола, или пак оног што су научили да раде (пливање, возња бицикла). Наставник ће затим наставити : „*постоје ли успомене, заједничка знања и успомене, лична знања?*“ Предлаже ученицима да испричају неки догађај који су заједнички, као разред, доживели : одлазак у музеј или позориште, последњи час фискултуре или уметности. Управо то је прилика да наставник помене појам заједничке меморије. Сећања сваког појединачно ипак могу бити различита, иако је у питању догађај који су доживели заједно. Заједничко сећање обогаћује сваког појединца. Неки ученици ће можда нагласити да се боље сећају догађаја који су у њима изазвали јаке емоције : „*никада нећу заборавити када смо као одељење изводили позоришну представу за родитеље*“.

Педагошка напомена

Заједничка меморија је концепт који деца врло лако прихватају јер деле нека заједника сазнања, како међусобно тако и с децом коју никада нису ни видели, на пример све што је у вези с цртаним филмовима, неким популарним филмом или књигом.

Активност : Упоришта меморије

Наставник предлаже ученицима да направе листу средстава која би могла да им користе за „*очување сећања заједнички проведених тренутака*“ током дужег временског периода, односно као помоћ њиховој меморији. Прецизира да га посебно интересују средства која користе екране (али не само њих). Предлози ученика се пишу на табли : „*фотографије, приказ видео филма,*

магнетофонски снимак, постављање информација или слика на вебсајт, направити блог, али и писање неког текста, вођење дневника на путу, интимни дневник, прављење хербаријума или колекције шкољки...“

Наставник даје сваком ученику примерак [Радног листа 29](#) предлажући им табелу која приказује карактеристике ових „упоришта меморије“. Табела се лепи у свеску за експерименте, а представља се и на табли или постеру уз давање савета : „*упишите различита „упоришта меморије“*“ чија листа је дата у колони на левој страни. Сваки ученик ће ставити крстић у одговарајућу колону. Као пример он може да изабере неки од предлога и означи крстићма заједно с ученицима тако да им то буде разумљиво.

Педагошке напомене

- Активност попуњавања табеле нема за циљ давање неког „доброг одговора“. Потребно је, пре свега, да ученици размисле о свом учешћу у дебати из које би требало да проистекне неки заједнички став.
- Зависно од узраста ученика и њихових евентуалних сазнања у вези друштвених мрежа (не захтева се неопходно и непосредна пракса, него то може да буде и искуство посредством старије браће или сестара), наставник може да изабере да дода нека упоришта, ако их ученици нису поменули. Када се ради с децом узраста до 8 година довољно је дескриптивно упоредити различите типове садржаја који се односе на свако од упоришта.
- У извесним случајевима (на пример код публикација на друштвеним мрежама), ученици избегавају могућност да направе копију, избришу садржај или ограниче приступ. Ово устручавање би могло да послужи као полазна тачка дебате да се деца сроде с проблемом давања личних податка на интернету.

После индивидуалног рада, одељење изводи заједничке закључке попуњавајући заједно табелу коју је поставио наставник. За сваки пример „упоришта меморије“, се дискутују различите карактеристике и границе и адути сваког евидентираног упоришта. Из дискусије би могло да следи да ниједно од ових упоришта не омогућује да очувамо сећање на укус, мирис, емоцију. Али и да свако од ових упоришта може временом да се оштети, или изгуби.

Наша листа упоришта меморије (примери)	Помоћу њега могу да региструјем...				Могу да направим копију		Могу да избришем садржај, уништим документ		Ко то може да гледа	
	Звуке	Слике	Текст	објекте	да	не	да	не	Ја и они којих се то тиче	свако
Фотографије		х			х		х		х	
Видео	х	х	х		х		х		х	
Приче		х	х		х		х		х	
Аудио апарат	х				х		х		х	

Чланци на друштвеним мрежама		x	x		x		дискусија	дискусија
Блог чланци		x	x		x		дискусија	дискусија
Дневник с путовања		x	x	x	x		x	x
Лични дневник		x	x	x	x		x	x
Хербаријум			x	x		x	x	x
Колекција шкољки				x		x	x	x

За децу узраста 8-11 година

Дебата, с децом овог узраста, представља прилику да се продуби размишљање о томе шта се дешава с њиховим личним подацима, који су једном постављени на интернет, као и разлике у односу на фотографије у „личном“ албуму (које показјемо само неким бликсим пријатељима а које можемо поново узети) и албума који смо приказали јавно на неком сајту.

Могуће је, у циљу стимулације поређења, предложити и следећи мисаони експеримент : *„замислите да неко од вас тражи да у школском дворишту поставите фотографије и видео записе вас и ваше породице направљене током распуста, у кући, као и личне забелешке. Да ли би се с тим сложили ? Да ли мислите да би се и другови из вашег окружења, који се налазе на тим фотографијама, слижили ?“* Могући одговори ученика су и следећи : *„не, зато што су то личне ствари, зависи“, „зависи да ли свако може да их додирне, пише по њима фломастером, деформише“, „зависи од фотографије, ако је у питању нека која те узнемирава, онда не. Али може и да буде нека лепа фотографија коју са задовољством показујемо.“*

Педагошка напомена

Циљ дебате није обесхрабривање ученика да користе интернет за размену својих доживљаја, него подстицај да анализирају предности и недостатке неког средства које им је на располагању за те намене, и да одаберу оно које им у одговарајућој ситуацији највише одговара.

Закључак, забелешке

Одељење приказује добијене резултате и заједнички извлачи закључак који се пише на табли и у експерименталне свеске. На пример :

„Екрани и друга средства могу да нам помогну да сачувамо неке успомене и да их поделимо с другима. Они ипак не могу да замене нашу меморију.“

Допринос „Повељи за боље коришћење екрана“

На крају овог часа одељење пише заједничку препоруку коју додаје *„Повељи за боље коришћење екрана“* и дописује на постеру који виси на зиду у одељењу још од уводног часа. На пример : *„Екрани могу да нам помогну да сачувамо неке успомене и да их поделимо с другима, али је потребно бити свеста могућег ризика. Наши доживљаји могу бити употребљени и од оних које не познајемо, или пак да буду препуштени забораву, или да се загубе...“*